

Mensen zijn de drijvende kracht in regionale ontwikkeling

Een mensgerichte arbeidsmarkt en een leven lang ontwikkelen

De regio Noord-Brabant is een van de economische motoren van Nederland, maar de uitdagingen waarmee deze regio wordt geconfronteerd, zijn niet gering. Van de energietransitie tot arbeidsmarktkrapte, van digitale transformatie tot onderwijsvernieuwing: Noord-Brabant moet zich voortdurend aanpassen om relevant en concurrerend te blijven. Maar hoe maak je als regio de stap van reactieve naar proactieve ontwikkeling? Marjolein Schooleman, programmamanager bij Kennispact MBO Brabant, deelt haar inzichten over hoe samenwerking, visie en een focus op mensen de regio sterker kunnen maken.

Een arbeidsmarkt onder druk

Volgens Schooleman zijn de uitdagingen waarmee Noord-Brabant wordt geconfronteerd niet uniek, maar wel urgent. “De behoefte aan menselijke kapitaal groeit nog steeds,” begint ze. “We zien een daling in de instroom van studenten vanuit het onderwijs naar het bedrijfsleven, terwijl de eisen van bedrijven alleen maar toenemen. Sectoren zoals de energiesector, de zorg en technologie staan onder immense druk om te vernieuwen en tegelijkertijd aan de groeiende vraag te voldoen.”

Schooleman illustreert dit aan de hand van de energietransitie. “De overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame alternatieven is een goed voorbeeld. Dit vraagt om een totaal andere manier van werken en denken, zowel technologisch als organisatorisch. Maar wie gaat die veranderingen vormgeven? Als de arbeidsmarkt onvoldoende capaciteit biedt en mensen niet beschikken over de juiste vaardigheden, zullen deze transitie moeilijk te realiseren zijn.”

Daarnaast wijst ze op de vaak inconsistente en onvoorspelbare rol van de overheid. “Beleid verandert soms plotseling, zoals bij de regelingen rond zonnepanelen en warmtepompen. Dit creëert niet alleen onzekerheid voor bedrijven, maar ondermijnt ook de noodzakelijke investeringen in innovaties. Stabiel en voorspelbaar beleid is essentieel om zowel bedrijven als de regio zelf duurzaam te laten groeien.”

De noodzaak van samenwerking

De uitdagingen waarmee regio's zoals Noord-Brabant worden geconfronteerd, zijn te complex om door individuele partijen te worden opgelost. Volgens Schooleman ligt de belangrijkste oplossing in samenwerking. “Onderwijs, bedrijfsleven en overheden moeten niet langer afzonderlijk opereren, maar als één ecosysteem werken. Dat betekent dat je niet alleen kijkt naar de korte termijn, maar ook naar wat de regio op de lange termijn nodig heeft.”

De noodzaak van samenwerking is volgens Schooleman ingegeven door de grote transitie waarmee de regio te maken heeft, zoals de energietransitie en digitalisering. “Geen enkele partij heeft alle kennis, middelen of invloed om deze uitdagingen alleen aan te pakken. Innovatie binnen bedrijven vraagt om goed opgeleid personeel, en onderwijsinstellingen hebben input nodig vanuit het bedrijfsleven om hun opleidingen relevant te houden. De overheid speelt daarbij een cruciale rol door een stabiele beleidsomgeving te creëren waarin deze samenwerking kan gedijen.”

Ze verwijst naar programma's zoals Brabant Leert en de TransitieHubs. Deze projecten zijn voorbeelden van hoe onderwijs, bedrijfsleven en overheid gezamenlijk werkenden en werkzoekenden voorbereiden op de veranderende arbeidsmarkt. “Maar samenwerking mag niet stoppen bij het opzetten van losse initiatieven. Er moet

een gedeelde visie komen die de basis vormt voor alle regionale ontwikkelingen. Zonder die visie blijven we versnipperd werken en worden kansen gemist.”

Een belangrijk punt van zorg blijft de concurrentie tussen onderwijsinstellingen. “In plaats van elkaar te concurreren om het werven van studenten, moeten scholen samenwerken en hun krachten bundelen,” stelt Schooleman. “Als elke instelling dezelfde opleiding aanbiedt, terwijl er een tekort is aan stageplekken, verspillen we kostbare middelen. Regionale samenwerking kan dit voorkomen en tegelijkertijd zorgen voor een breed en kwalitatief sterk opleidingsaanbod.”

Schooleman benadrukt dat samenwerking niet alleen een praktische, maar ook een strategische keuze is. “Door krachten te bundelen, kunnen we beter inspelen op de specifieke behoeften van de regio en duurzame oplossingen ontwikkelen die zowel de arbeidsmarkt als de regionale economie versterken. Alleen door samen te werken kunnen we écht verschil maken.”

De kracht van een mensgerichte arbeidsmarkt

Een ander cruciaal thema is de manier waarop we naar de arbeidsmarkt kijken. Volgens Schooleman moet de mens centraal staan. “We hebben de neiging om mensen te beoordelen op basis van diploma’s en ervaring, terwijl dat maar een deel van het verhaal vertelt. Een mensgerichte aanpak kijkt naar talenten, drijfveren en leermogelijkheden. Het draait erom wat iemand kan leren en hoe we dat potentieel kunnen benutten.”

Ze wijst hierbij op het circulaire arbeidsmarktmodel, zoals dat door de Buitenboordmotor wordt gepromoot. “In dit model draait het om het beter matchen van vaardigheden en arbeidsmarkt vraag, niet alleen door te kijken naar wat iemand al kan, maar ook naar wat iemand zou kunnen leren. Het gaat om het verbinden van talent met de juiste kansen.” In Noord-Brabant ziet Schooleman veel kansen om deze aanpak in de praktijk te brengen.

“Als we erin slagen om de mensen die nu niet participeren in de arbeidsmarkt – ongekend talent – te betrekken, kunnen we veel van de huidige tekorten oplossen. Maar

dat vraagt om innovatieve tools, een persoonlijke profiel en bijvoorbeeld een skills-paspoort, waarmee we deze talenten zichtbaar maken.”

Inclusiviteit en talentontwikkeling

Diversiteit en inclusiviteit blijven ook een grote uitdaging in de regio. “Het blijft helaas een feit dat sommige groepen studenten moeite hebben om een stageplek te vinden, bijvoorbeeld door taalbarrières of culturele vooroordelen. Dit is niet alleen een gemiste kans voor hen, maar ook voor de bedrijven die talenten mislopen,” stelt Schooleman.

Ze benadrukt dat het onderwijs en het bedrijfsleven een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om deze barrières te slechten. “We moeten leren denken in termen van mogelijkheden in plaats van beperkingen. Dat vraagt om een verandering in de manier waarop we naar mensen kijken, maar ook om praktische oplossingen.”

In Noord-Brabant lopen al diverse experimenten rond talentontwikkeling, zoals bij het Koning Willem I College en Curio. Deze instellingen werken aan manieren om talenten beter te herkennen, te ontwikkelen en te verbinden met de arbeidsmarkt. “Het mooie van deze experimenten is dat ze niet alleen inspirerende voorbeelden bieden, maar ook dienen als basis voor een lerend netwerk. Dat netwerk helpt ons om versnelling te realiseren en talentontwikkeling structureel te verankeren.”

Een cultuur van leren creëren

Volgens Schooleman is een Leven Lang Ontwikkelen (LLO) de sleutel tot het toekomstbestendig maken van de regio. “We zijn in Brabant al vier jaar bezig met projecten zoals Brabant Leert, waarin we leren toegankelijk maken voor studenten, werkenden en werkzoekenden. Deze initiatieven bieden een stevig fundament, maar er is meer nodig om LLO echt in de cultuur te verankeren.”

Een van de grootste obstakels blijft financiering. “Er wordt vaak gedacht dat werkgevers voldoende investeren in scholing, maar de realiteit is dat dit meestal beperkt blijft tot een kleine groep medewerkers. Een

Een mensgerichte aanpak kijkt naar talenten, drijfveren en leermogelijkheden. Het draait erom wat iemand kan leren en hoe we dat potentieel kunnen benutten.

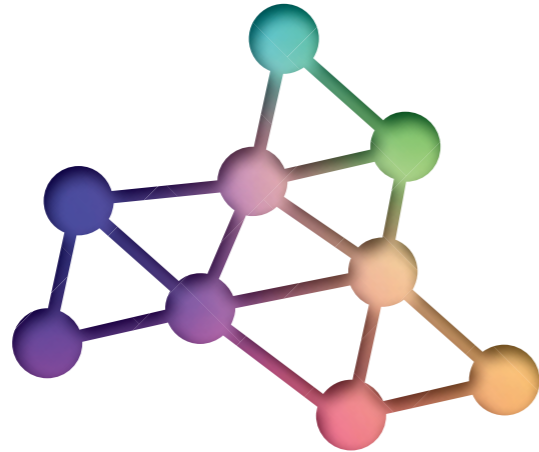
Marjolein Schooleman

persoonlijk LLO-budget, waarmee mensen zelf de regie over hun ontwikkeling kunnen nemen, zou een enorme stap vooruit zijn. Het geeft mensen meer eigenaarschap en maakt leren toegankelijker voor iedereen.”

Daarnaast benadrukt Schooleman de rol van technologie in het ondersteunen van LLO. “Als we niet optimaal gebruik maken van technologie, zoals AI en robotisering, dan gaat het niet lukken om onze maatschappelijke opgaven te realiseren,” stelt Schooleman.

“We staan voor enorme uitdagingen in vrijwel alle sectoren, van de energietransitie tot de zorg. Tegelijkertijd hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. Dat betekent dat we het werk met minder of dezelfde mensen moeten gaan doen. De enige manier om dat mogelijk te maken, is door slimmer te werken en technologie beter te benutten.”

Een ontschot systeem als structurele verandering

“Er zou een regeling moeten komen die alle sectoren omvat,” stelt Schooleman. “Op dit moment wordt het nog te versnipperd aangepakt. Iedere sector heeft zijn eigen programma’s, regelingen en initiatieven, maar dat werkt fragmentatie in de hand. Als we echt impact willen maken, moeten we ontschotten en een stimuleringsregeling ontwikkelen die de hele arbeidsmarkt omvat.”

Volgens Schooleman is het huidige sectoraal georganiseerde systeem een van de grootste belemmeringen voor een integrale aanpak van de arbeidsmarktuitdagingen. “De uitdagingen waar we voor staan – zoals arbeidsmarktcrisissen, sectorale transitie en het ondersteunen van Leven Lang Ontwikkelen – stoppen niet bij de grenzen van een sector. Toch blijven de oplossingen vaak beperkt tot sectorale kaders. Dit zorgt niet alleen voor overlap en inefficiëntie, maar bemoeilijkt ook samenwerking tussen sectoren.”

Schooleman benadrukt dat een ontschot systeem kansen creëert om talent breder in te zetten. “Als we de arbeidsmarkt als één geheel bekijken in plaats van een verzameling van losse sectoren, wordt het makkelijker om mensen met een bepaald talent of bepaalde vaardigheden over sectoren heen te matchen met kansen. Dit is niet alleen beter voor werkenden, maar ook voor bedrijven die steeds meer behoefte hebben aan wendbaar personeel.”

De toekomst van regio-ontwikkeling

“We moeten van belangen naar inhoud gaan,” stelt Schooleman resoluut. “In mijn ervaring draait succesvolle regio-ontwikkeling niet om het behartigen van de specifieke belangen van afzonderlijke partijen, maar om het gezamenlijk formuleren van een gedeelde inhoudelijke visie. Het is die inhoud die de basis moet vormen voor hoe we samenwerken aan oplossingen.”

Schooleman benadrukt dat een duidelijk toekomstbeeld essentieel is om regio-ontwikkeling duurzaam te maken. “Een heldere toekomstvisie, gekoppeld aan leiderschap en verbindend vermogen, zijn de ingrediënten die nodig zijn om regionale ontwikkeling te realiseren. Als we deze elementen goed weten in te zetten, kunnen we niet alleen economische groei bevorderen, maar ook bijdragen aan een bredere welvaart voor iedereen in de regio.”

Volgens haar ligt de sleutel tot succes in het verbinden van mensen en organisaties rondom een gezamenlijk doel. “Als je een regio echt vooruit wilt helpen, heb je meer nodig dan losse initiatieven. Je moet een lange termijnvisie hebben die aansluit bij de unieke uitdagingen en kansen van de regio. Die visie fungeert als een kompas waarmee alle betrokken partijen hun inspanningen kunnen afstemmen.”

Ze sluit af met een krachtige boodschap: “Het behouden van mensen in de regio wordt cruciaal. Zij zijn de drijvende kracht achter elke regionale ontwikkeling.”